

เพื่อบรรลุ

เป้าหมายการศึกษาไทย ๔.๐

วิจารณ์ พานิช

กรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

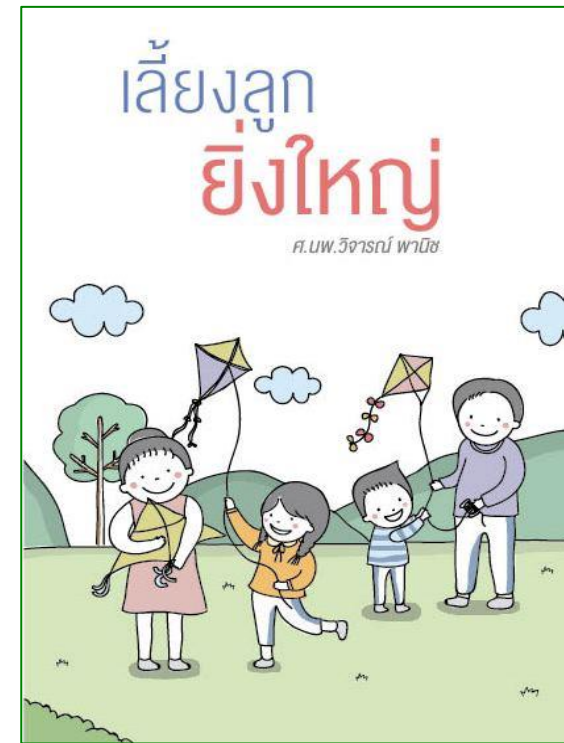
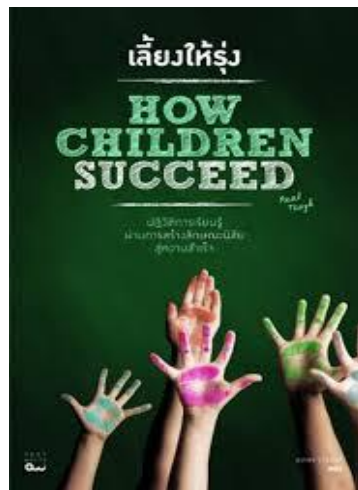
การศึกษาเพื่อประเทศไทย ๕.๐

- เพื่อสร้างนวัตกรรมในทุกงาน ทุก sector ทุกระดับ
สังคม
- คนทุกคน/ทุกอายุ เป็น “ผู้ทำงานด้วยความรู้”
(knowledge worker)
- มีการเรียนรู้ ณ ทุกจุดของชีวิต ทุกหย่อมหญ้า
- ทุกคนมีทักษะเรียนรู้ (learning skills)

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณภาพอยู่ที่ผลลัพธ์การเรียนรู้

- ของเด็กทุกคน ไม่ใช่เฉพาะเด็กเก่ง/สมองดี
- นิยาม “สมองดี” ใหม่
- ผลลัพธ์ทุกด้าน ไม่ใช่เฉพาะด้านวิชา

ผลลัพธ์ ๓ ด้าน

- **A** Attitude / Affective domain ความดีงาม
คุณธรรม ความเป็นมนุษยย์ ความเห็นใจผู้อื่น เห็น
แก่ส่วนรวม ชื่นชมศิลปะ ฯลฯ
- **S** Skills ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ประยุกต์
ความรู้เป็น ทักษะด้านใน
- **K** Knowledge มีวิชาความรู้

ผลลัพธ์ ๓ ด้าน

- **A** Attitude / Affective domain ความดีงาม
คุณธรรม ความเป็นมนุษยย์ ความเห็นใจผู้อื่น เห็น
แก่ส่วนรวม ชื่นชมศิลปะ ฯลฯ
- **S** Skills ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ประยุกต์
ความรู้เป็น ทักษะด้านใน
- **K** Knowledge มีวิชาความรู้
ที่บูรณาการ ผสมผสานกัน

ผลลัพธ์ ๓ ด้าน

- **A** Attitude / Affective domain ความดีงาม คุณธรรม
ความเห็นใจผู้อื่น เห็นแก่ส่วนรวม ชื่นชมศิลปะ ฯลฯ
- **S** Skills ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ประยุกต์ความรู้เป็น
- **K** Knowledge มีวิชาความรู้

ของเด็กทั้งชั้น

ไม่ใช่เอาใจใส่เฉพาะเด็กเก่ง เอาไว้สร้างชื่อเสียง (ปลอมๆ) ให้แก่โรงเรียน

ผลลัพธ์ ๕ ด้าน

- **A** Attitude / Affective domain ความดีงาม คุณธรรม
ความเห็นใจผู้อื่น เห็นแก่ส่วนรวม ชื่นชมศิลปะ ฯลฯ
- **S** Skills ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ประยุกต์ความรู้เป็น
- **K** Knowledge มีวิชาความรู้

มีปัญญา Working Memory ดี

วิธีการระดับผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างง่าย

ตั้งความหวังให้สูง ส่งเสริมเต็มที่ (High expectation,
High support)

<https://www.gotoknow.org/posts/619876>

ลงทุนที่ห้องเรียน

วิธีการระดับผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างง่าย

ตั้งความหวังให้สูง ส่งเสริมเต็มที่ (High expectation,
High support)

<https://www.gotoknow.org/posts/619876>

ลงทุนที่ห้องเรียน

พยายามเต็มที่

(High effort)

จับเส้นวัยรุ่น

แก้ปัญหาเด็กออก

กลางคืน ปีละ ๓ แสนคน ≡

<https://www.gotoknow.org/posts/62081>

https://www.scientificamerican.com/article/a-surprising-new-way-to-encourage-healthy-eating/?WT.mc_id=SA_MB_20161207

วัยรุ่นชอบทำท่าย ต่อต้าน

อำนาจ ต้องการเป็น

บุคคลสำคัญ

SCIENTIFIC
AMERICAN

SUBSCRIBE

BEHAVIOR & SOCIETY

A Surprising New Way to Encourage Healthy Eating

Study shows power of framing advice as fighting authority

By Karinna Hurley on December 6, 2016

Accept and Close

Your browser blocks 3rd party cookies by default. Click on this page to allow 3rd party cookies from our partner AdRoll to help tailor ads you see. Learn more about 3rd party ads or opt out of AdRoll cookies by clicking here. This message only appears once.

วิธีการเรียนรู้ใหม่

- เรียนโดยลงมือทำ เพื่อให้เกิดทักษะ (Learning by Doing)
- สุดยอดทักษะ ๔ ประการ (๓ร ๑ว) : **แรงบันดาลใจ/ไฟ** (Inspiration Skills) **เรียนรู้** (Learning Skills) **ร่วมมือ** (Collaboration Skills) **วินัย** (ในตน) (Self-Discipline Skills)
- เรียนโดยการลงมือทำเป็นทีม แล้วร่วมกันไตร่ตรองว่าได้เรียนรู้อะไร ต้องการเรียนอะไรต่อ/เพิ่ม

ครูในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณค่ามากกว่าครูในศตวรรษที่ ๒๐

20

- สอน สั่งสอน
- ถ่ายทอดความรู้
- รู้ผิวเผิน
- สอนวิชา
- รู้วิชา
- ผู้รู้
- รอบรู้วิชา

21

- ฝึก/โค้ช/อำนวยความสะดวก
- อำนวยความสะดวกสร้าง
- รู้จริง (mastery)
- พัฒนาครบด้าน
- มีทักษะ
- ผู้เรียนรู้ (PLC)
- กำกับการเรียนรู้ของตนเอง

บทบาท/วิถี ใหม่ของครู

- ครูสอน (teacher)
- สอนวิชา
- เน้นรู้วิชา

- สอนตามหลักสูตร ตำรา ครูเดียว
- สอบวิชา
- เน้น ได้-ตก
- สอนตามที่เรียนมา

- ครูฝึก (coach)
- ฝึกทักษะ สอนคน
- เน้นสร้างแรงบันดาลใจ ทักษะการเรียนรู้
- ออกแบบการเรียนรู้ร่วมกัน ครูทีม
- ประเมินทักษะ
- เน้นพัฒนาการเรียน
- เรียนรู้การทำหน้าที่

เปลี่ยนปณิธานความมุ่งมั่น

- จากเน้นการสอน
- จากเน้นสิ่งที่สอน
- จากสอนครอบคลุมเนื้อหา
- จากมอบภารกิจแก่ครูรายคน

- เป็นเน้นการเรียนรู้
- เน้นสิ่งที่ นร. เรียนรู้
- เป็น นร. เรียน ค. ที่จำเป็น และฝึกทักษะ
- เป็นจัดทีม PLC ให้ทำงานร่วมกัน

ทักษะการเป็นครู

- ทักษะการวินิจฉัยทำความเข้าใจ ทำความเข้าใจศิษย์
- ทักษะสร้างแรงบันดาลใจ จุดไฟ
- ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ ออกแบบ PBL
- ทักษะการชวนศิษย์ทำ reflection / AAR
- ทักษะการประเมิน เพื่อพัฒนา/ช่วยเหลือ นร. เป็นรายคน
- ทักษะการเรียนรู้ และสร้างความรู้ใหม่ จากการทำหน้าที่ครู
- ทักษะการ ลปรร. ใน PLC (Lesson Study)

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 20 & 21

20

- ครูเป็นตัวยืน
- สอน
- ความรู้
- เนื้อหา
- ทักษะพื้นฐาน
- ความจริง หลักการ
- ทฤษฎี
- หลักสูตร

21

- เป้าหมายที่เด็ก
- ลปรร.
- ทักษะ
- กระบวนการ
- ทักษะประยุกต์
- คำถาม ปัญหา
- ปฏิบัติ
- โครงการ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 20 & 21 (2)

- ช่วงเวลา
- เหมือนกันทั้งห้อง
- แข่งขัน
- ห้องเรียน
- ตามตำรา
- ทดสอบ ค.
- เรียนเพื่อโรงเรียน

20

- ตามความต้องการ
- รายบุคคล
- ร่วมมือ
- ชุมชนทั่วโลก
- ใช้เว็บ
- ทดสอบการ รร.
- เรียนเพื่อชีวิต

21

เปลี่ยนแปลงการทำงานของคุณ

- จากโดดเดี่ยว
- ครูคิดคนเดียว
- แยกกันกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้
- แยกกันค้นหาวิธีพัฒนาผลสัมฤทธิ์
- กิจกรรมของครูเป็นเรื่องส่วนตัว

- เป็นทีม มีเป้าหมาย
- PLC ร่วมกันคิดเป้า
- ทีม PLC ร่วมกันกำหนด
- ทีม PLC ช่วยเหลือกัน และ
ลปรร.
- ครูเปิดเผยกิจกรรมของตน
ต่อ PLC

เปลี่ยนแปลงการทำงานของคุณ (๒)

- ร่วมมือแบบเปะปะ ไม่โฟกัส
ผลสัมฤทธิ์
- ศิษย์ของฉัน ศิษย์ของคุณ
- เน้นให้คุณค่าเวลาบรรยาย
การเป็นครูสอน

- เน้นร่วมมือในประเด็น
ยุทธศาสตร์
- ศิษย์ของเรา
- เน้นให้คุณค่าเวลาการเตรียม
ตัว ทำงานร่วมกัน เรียน
ร่วมกัน ในการทำหน้าที่ครู
ฝึก

บทบาทครูไทยในศตวรรษที่ ๒๑

- ต้องเปลี่ยนจากการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๑๙ และ ๒๐ ทั้งด้านเป้าหมายและวิธีการ
- ต้องเป็น CBL, PBL, AL, SBL (Service-Based), WIL, TBL (Team-Based)
- เรียนโดยลงมือทำ ตามด้วยการไตร่ตรองสะท้อนคิด
- ผู้เรียนเกิดการพัฒนา meta-cognition skills ประเมินและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ของตนเองได้

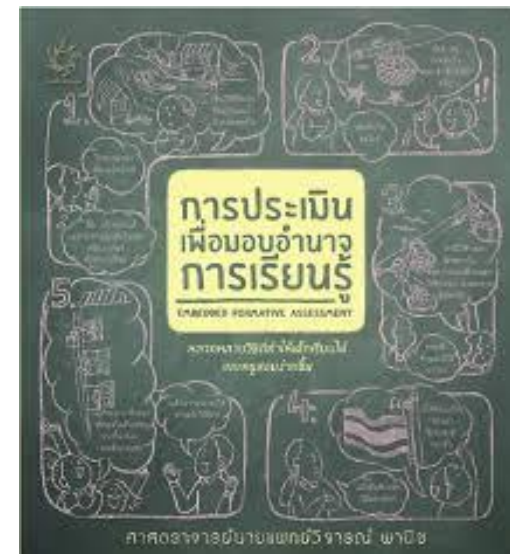
บทบาทครูไทยในศตวรรษที่ ๒๑ (๒)

- เปลี่ยนบทบาทเป็น Inspirator, Designer, Facilitator, Coach, Scaffolding Provider, AAR/Reflection Facilitator, Formative Assessor, Constructive Feedback Provider, Summative Evaluator
- โดยที่การทำหน้าที่เหล่านี้ซ้อนเหลื่อมกัน
- เกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติในชั้นเรียน

ประเมินขณะสอน (แบบไม่สอน)

- ประเมินเพื่อหนุนการเรียนรู้ (Formative Assessment)
- ตามด้วยคำแนะนำป้อนกลับแบบสร้างสรรค์ (Constructive Feedback)
- แล้วจึงประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Summative Evaluation) เพื่อยืนยันว่าบรรลุเป้าหมาย

https://www.gotoknow.org/posts/tags/Dylan_Wiliam

“ ถ้าครูไม่ห่วงประโยชน์ที่ควรจะห่วง หันไปห่วงอำนาจ
ห่วงตำแหน่ง ห่วงสิทธิ์ และ ห่วงรายได้กันมากเข้า ๆ แล้ว
จะเอาจิตเอาใจที่ไหน มาห่วงความรู้ ความดี ความเจริญของ
เด็ก ความห่วงในสิ่งเหล่านั้น ก็จะค่อย ๆ บั่นทอนทำลาย
ความเป็นครูไปจนหมดสิ้น จะไม่มีอะไรเหลือไว้ พอที่ตัวเอง
จะภาคภูมิใจ หรือผูกใจใครไว้ได้ ความเป็นครูก็จะไม่มีค่า
เหลืออยู่ให้เป็นที่เคารพบูชาอีกต่อไป ”

พระราชดำรัสแก่ครูอาวุโส ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ

วันเสาร์ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๑

เปลี่ยนแปลงการทำงานของ กศธ.

ปัจจุบัน

- Top-down, Command & control
- ผลงานครู ในกระดาษ
- Corrupt system

ใหม่

- Empowerment
- ผลงานครู ในตัวศิษย์
- Merit system

สรุปหน้าที่ของ SP

เพื่อพัฒนาการศึกษา ๔.๐

- เป็น Change Agent เปลี่ยนระบบการศึกษาไทย
- ทำงานร่วมมือกับ Change Agents อื่นๆ ร่วมเปลี่ยน
ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และ กศธ./สพฐ.